

SciPost.org: een nieuwe two-way open access en peer-witnessed refereering publicatieportal

Als onderzoeker heb je zowel veel werk aan het schrijven van je eigen artikelen, als ook aan het reviewen van het werk van anderen. En dan moet je vervolgens nog betalen ook om dat werk te kunnen (laten) lezen, via abonnementsgelden of door het 'vrijkopen' van je eigen werk. Eigenlijk best raar, vonden FOM-werkgroep leider Jean-Sébastien Caux (UvA) en enkele collega's. Deze constatering is niet nieuw, maar Caux heeft er werk van gemaakt. Eind maart ging zijn zelfgebouwde publicatieportal live: SciPost.org. In beheer van wetenschappers, die het werk net als nu zelf doen. Maar wel kosteloos voor lezers en auteurs: *two-way open access*. En met een strenge selectie door een open review proces.

"De wetenschappers doen het belangrijkste deel van het werk; waarom moeten we betalen om iemand anders daarvan te laten profiteren?" Dat is een door vele collega's gedeeld gevoel over de huidige publicatiepraktijken. Caux en enkele collega's pakten de uitdaging op en lanceerden een nieuwe portal voor publiceren die aansluit bij de huidige roep om *open access* van *peer-reviewed* wetenschappelijke artikelen. De fysica is hierin overigens geen pionier: in andere vakgebieden bestaan al vergelijkbare 'innovatieve' tijdschriften. Tijd voor een inhaalslag: uit de 'grassroots' komen tenslotte de beste innovaties voort.

PEER-WITNESSED PUBLICEREN VIA SCIPOST

Vanaf juni 2016 kunnen wetenschappers hun artikelen indienen bij het nieuwe tijdschrift van SciPost: SciPost Physics. Indienen werkt als volgt: wetenschappers plaatsen hun manuscript op arXiv, een online database voor wetenschappelijke artikelen die nog geen *peer-review* hebben ondergaan, in dit geval voornamelijk voor de wiskunde en natuurwetenschappen. Vervolgens *submitten* zij hun artikel bij SciPost, met de link naar ArXiv. Het reviewproces dat volgt, is deels vergelijkbaar met het bekende proces bij andere tijdschriften: enkele referenten leveren commentaar op uitnodiging van

een editor van het Editorial College. Daarnaast kunnen geregistreerde collega wetenschappers ook uit eigen beweging hun reactie plaatsen. De gevraagde referenten kunnen anoniem commentaar leveren, maar, in tegenstelling tot de meeste 'traditionele' tijdschriften zijn alle opmerkingen openbaar. De gehele *review-discussie* is dus open. Caux: "Dat geeft een strengere referentenproces dan nu het geval is, dat blijkt ook uit voorbeelden van tijdschriften in andere vakgebieden die dit systeem hanteren. Ik

noem het *peer-witnessed refereering*. Iedere actieve wetenschapper kan daarmee zelf commentaar leveren vóórdat een artikel geaccepteerd is, kan het commentaar van anderen inzien, en kan reageren op referentencommentaren. Dat heeft echt meerwaarde en verhoogt de kwaliteit." Omdat publiekelijk zichtbaar is wie regelmatig zijn steentje bijdraagt als referent, krijgen onderzoekers hierdoor ook meer *credits* voor dit vrijwillige werk. Na de periode van *review-discussie* besluit het Editorial College of een manuscript geaccepteerd wordt voor publicatie in een SciPost Journal.

SCIPOST: MEER DAN JOURNALS

SciPost is meer dan alleen een portal van 'reguliere' *peer-reviewed* tijdschriften. "Onder onze eerste tijdschriften brengen we 'Lecture Notes' (o.a. uitwerkingen van colleges) uit, aangezien daar nu minder podium voor bestaat. Ook een goed doorzoekbare 'Theses' database voor alle proefschriften die wereldwijd verschijnen en zijn verschenen, staat op onze startlijst. Daarnaast biedt SciPost een sectie 'Commentaries'. Hier kunnen alle geregistreerden reacties plaatsen op reeds bestaande artikelen in alle mogelijke tijdschriften", legt Caux enthousiast uit. (GZ/DK)

- ➔ scipost.org
- ➔ www.fom.nl/openaccess

SciPost

NWO HEEFT SUBSIDIEVOORWAARDEN OPEN ACCESS AANGESCHERPT

Per 1 december 2015 heeft NWO haar subsidievoorwaarden op het gebied van open access aangescherpt. Dit betekent dat alle publicaties die voortkomen uit een 'call for proposals' die na deze datum door NWO is opengesteld, op het moment van publicatie direct openbaar toegankelijk moeten zijn. Deze aanscherping in het beleid geldt ook voor FOM - voor projecten en programma's die FOM honoreert binnen calls die FOM ná 1 december 2015 heeft gepubliceerd. Voor reeds openstaande calls en lopende onderzoeksprojecten bleven de eerdere voorwaarden van kracht: publicaties dienen zo spoedig mogelijk na publicatie vrij toegankelijk te zijn.